

Gamble
DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO ACUTO.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

E nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES GAMBLE,

HIBERNUS,

Societ. Hibern. Med. Edin. Soc. Extraord.

et Praefes Annuus.

He is chastened also with pain upon his bed, and the multitude of his bones with strong pain: So that his life abhorreth bread, and his soul dainty meat. His flesh is consumed away that it cannot be seen; and his bones, that were not seen, stick out. Yea, his soul draweth near unto the grave, and his life to the destroyers.—JOB.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,XCIII.

DISTRICT OF COLUMBIA

IN THE CIRCUIT COURT

FOR THE DISTRICT OF COLUMBIA

DO

IN RE: THE ESTATE OF

JOHN A. HARRIS

DECEASED

VS.

JOHN A. HARRIS

ADMINISTRATOR

OF THE ESTATE OF

JOHN A. HARRIS

DECEASED

VS.

JOHN A. HARRIS

ADMINISTRATOR

OF THE ESTATE OF

JOHN A. HARRIS

DECEASED

VS.

JOHN A. HARRIS

ADMINISTRATOR

OF THE ESTATE OF

JOHN A. HARRIS

DECEASED

VS.

JOHN A. HARRIS

Patri suo charissimo

A. G A M B L E,

DE STRABANE,

In comitatu Tyroniensi,

Virtutibus insignibus, moribusque ingenuis ;

Propinquis dilecto,

Amicis caro,

Vicinis accepto ;

Propter multa beneficia in se collata,

Et propter amorem paternum,

Quo non semper non secutus est ;

Hanc Dissertationem Medicam Inauguralem,

Exiguum quidem,

Sed sincerum,

Animi haud ingrati monumentum,

D. D. CQUE

J. G A M B L E.

Valeat eto charissimum

A. R. G. A. M. B. L. E. I. C. A.

DE STRABANT

DE STRABANT

In comitatu Tyronensi

Venerabilis insignibus, honorabilibus ingenuis

Propositis dilectis

RHEUMATISMO ACUTO

et

Venerabilis

AD JOANNES GALLIUS

Propter multa beneficia in te collata

Et propter amorem patriam

DEFINITIONE

Quo non semper non sperare est

ILLUDS celebrantur, et in nobis

ordinandis bene videremur

in ordine plurimum collatum

et ex quo operibus plurimum

deus, his verbis definitur

et in pace

Morsus ab exterioribus

J. G. A. M. B. L. E. I. C. A.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RHEUMATISMO ACUTO.

Auct. JOANNE GAMBLE.

DEFINITIO.

CULLENUS celeberrimus, cui in morbis
ordinandis nemo unquam antecelluit, hunc
morbum in ordine Phlegmasiarum collocavit;
et in egregio opere, Synopsi Nosologiae Metho-
dicae, his verbis definivit.

“ Morbus ab externa, et plerumque evidente

A

“ causa ;

2 DE RHEUMATISMO ACUTO.

“ causa ; pyrexia, dolor circa articulos, musculorum tractum sequens, genua et reliquos majores, potius quam pedum vel manuum, articulos, infestans, calore externo auctus.”

HISTORIA MORBI.

Rheumatismus a pubertate ad annum trigesimum quintum, et aliquando etiam ad quadragesimum, accidit. Hoc experientia Professoris Home confirmatum est, qui in praelectionibus suis affirmat, se nunquam rheumatismo aegrotantum vidisse, qui decimum quintum aetatis annum non egerat, aut quadragesimum transgressus fuerat. Hic morbus utrumque sexum invadit ; sed Professor Home celeb. foeminas, saepius quam mares, eo corripui, affirmat.

Omnia temperamenta rheumatismo acuto affici possunt ; sanguineum vero hujus impetui magis

gis obnoxium. Observatum est, corpus in hunc morbum usu hydrargyri longo proclivius reddi.

Observatum est quoque, eos qui in florente aetate rheumatismo acuto affecti sunt, in aetate senili arthrodynia, seu rheumatismo chronico, saepe esse proclives.

Tempore verno, et autumnali, rheumatismus potissimum viget; regiones plerumque infestat in quibus coeli mutationes insignes et subitaneae accidunt.

Morbus signis pyrexiae plerumque incipit: Æger languore, lassitudine, et horrore, primo corripitur; brevi calor auctus, sitis, anxietas, et inquietudo, superveniunt; ictus arteriarum frequentes, pleni, ac saepe duri evadunt; et cibi appetitus fere prostermitur.

His signis brevi superveniunt dolores vagi, et
acuti,

4 DE RHEUMATISMO ACUTO.

acuti, qui tractum musculorum sequuntur, in variis corporis partibus, praecipue autem in artuum superiorum ac inferiorum juncturis.

Hi dolores ab una ad locum saepe mutant aliam juncturam, et, nonnullis in exemplis, in aliqua parte oriuntur, antequam signa jam enumerata se ostenderint. Cum hoc vero accidit, morbus partis singularis, potius quam totius corporis, affectio esse videtur.

Postquam artus doloribus aliquamdiu affecti sunt, tumor et rubor supervenire solent; his autem dolores non semper levantur. Artus affecti vix aut ne vix quidem moveri possunt, et dolores, calore externo, tactu levissimo, vel musculorum exercitatione, multum augentur.

Articuli majores plerumque laborant; quales sunt coxendix, genua, humerus, et cubitus, maleolus,

maleolus, et carpus saepe, manuum autem et pedum digiti rarius, afficiuntur.

Omnia signa vespere intenduntur; dolores locum suum mutare maxime jam solent, et calore lecti, vel alio externo aucti, aegrotantem per totam noctem insomnem misere fatigant.

Sudor partium quarundam, nonnullis in exemplis ab initio, adest; hic tamen nec universus nec copiosus dolorem raro mitigat, articulusque affectus siccus ac rigidus manere solet.

Urina, per totum fere morbi decursum, decolor est, nec sedimentum deponit, et, etiamsi hoc fiat, morbum minime solvit: Morbus enim, postquam tale sedimentum sese ostendit, saepe manet.

Sanguis e vena detractus, in hoc morbo, ut
in

6 DE RHEUMATISMO ACUTO.

in aliis inflammationem habentibus, crustam albam ostendit.

Tussis molesta aegrotantem nonnunquam vexat, et signa haud parum intendit.

Ad pyrexiae vehementiam quod attinet, illa ultra duas tresve septimanas raro faevit: Omnia nunc signa fere remittunt, et dolores, qui situm suum jam non aeque facile mutant, haud parum imminuuntur.

Rheumatismus ab aliis inflammationibus haud parum discrepat; nam saepissime resolutione terminatur; raro autem in suppurationem, et in gangraenam aut schirrum nunquam definit; nonnullis tamen in casibus, liquores gelatinosi, qui resorbeantur, tendinum in vaginis aliquando effunduntur. In arthrodyniam, sive in rheumatismum vetustum, et praecipue quando impetrite

rite tractatur, saepe definere solet; raro aut nunquam fere lethalis.

DE CAUSIS REMOTIS.

Hae in praedisponentes, et occasionales, vel excitantes, recte dividuntur.

Diatheſis phlogistica est illa conditio corporis praecipua, quae homines huic morbo opportunos reddit; hinc incolae coeli septentrionalis, juvenes, et qui temperamento sanguineo praediti sunt, hoc morbo potissimum corripuntur.

Quoniam observatio et experientia docent, diathesin phlogisticam opportunitatem in hunc morbum constituere, sequitur, omnia quae eam inducunt, inter causas praedisponentes enumeranda esse. Hae sunt, genus vitae otiosum, sedentarium,

8 DE RHEUMATISMO ACUTO.

dentarium, victus plenus, opiparus, evacuationum solitarum diminutio aut suppressio, sanguinis detractio solita neglecta, exhalatio per cutem minuta, vel suppressa, haemorrhoides vel menses repressi, quae causa ultima forsan praecipua est, cur tam saepe mulieres hoc morbo laborant.

Praeter causas jam recensitas, auctores alias enumerare solent: Omnia scilicet quae corpus debilitant, solvunt, aut irritabile reddunt; uti prava consuetudo vivendi, morbi praegressi, et longus hydrargyri usus.

Causarum excitantium frigus frequentissimum est, maxime cum humiditate conjunctum. Morbus inducitur magnis et crebris coeli mutationibus; hinc vere, et autumnis, rheumatismus frequentius occurrit. Inducitur quoque expositione ad subitum frigus, post vehementem exercitationem, atque vestibus madidis, si qui in iis diutius federint, subito et magno frigore.

DIAG.

DE RHEUMATISMO ACUTO.

9

DIAGNOSIS.

Morbi, quibus cum rheumatismo acuto intercedit aliqua similitudo, sunt rheumatismus vetustus, seu arthrodynia, syphilis, scorbutus, et podagra.

Hic itaque loci, quibus rebus a se invicem differant, exponere oportet.

Signis propriis rite perpenſis, diagnofis rheumatifmum vetuſtum inter et acutum fatis manifeſta erit. In illo nulla adefſt pyrexia, artus frigefcunt, rigent, et ſine rubore dolent, et dolores, frigore admoto, augentur, calore applicato, multum levantur. In hoc vero pyrexia ſemper praefens, artus tumore et rubore afficiuntur, et dolores calore externo maxime intenduntur.

In ſyphilitide, dolores, mediis offibus ſolidiſ-

B

ſimis,

DE RHEUMATISMO ACUTO.

simis, fieri solent; ossa cranii saepe afficiuntur, et exostoses aliquando observantur, quod nunquam fit in rheumatismo.

Porro, in syphilitide pars tactu non dolet, ut semper in rheumatismo fit. Denique, non ossa, sed ligamenta, et aponeuroses musculorum tendineae, in rheumatismo plerumque infestantur.

Scorbutum signis sequentibus a rheumatismo distinguere possumus; ille enim cum lassitudine et torpore insolito incipit; facies fit pallida, et oculi circulo livido circumdantur; gingivae molles ac spongiosae evadunt, et a tactu levissimo sanguinem effundunt; spiritus foetet, corpusque maculis lividis, foedum evadit, et ab initio ictus arteriarum debiles fiunt; quae res longe aliter in rheumatismo se habent.

Podagram inter et rheumatismum diagnosis multo magis difficilis erit; sed signa evidentiora quibus

quibus unus ab altero clare internoscatur, hic ostendere tentabo.

Podagra est morbus haereditarius, rheumatismus nunquam: Podagra aetate proveciore adoritur; rheumatismus vero juniores invadit; illa mares quam foeminas, hic foeminas saepius corripit; in podagra, dolor saepe cum ventriculi, vel partium internarum aliarum, affectionibus alternat, quod signum rheumatismum nunquam comitatur; rheumatismus artus majores, rarissime minores, et superiores saepius quam inferiores, occupat, et dolores tractum musculorum fere semper sequuntur; porro, arthritici, paroxysmum suum ad aliquam cibi potusve intemperantiam, sed rheumatismo laborantes frigori aut humiditati applicato, referre possunt.

PROGNO.

P R O G N O S I S.

Quamvis rheumatismi dolores acerrimi sunt, tamen vix unquam lethalis est : Si aeger sit juvenis, nec morbis praegressis exhaustus, si pyrexiae symptomata mitia sunt, si sudor calidus atque copiosus prorumpat, qui per horas duodecim perstat, si haemorrhagia, diarrhoea, aut cutis efflorescentia, febris symptomatibus levamen attulerit, denique, si aeger nunquam ante hoc morbo correptus sit, exitum morbi faustum fore pro certo concludere licebit. Spem hujus eventus sequentia firmabunt ; urina multa sedimentum copiosum deponens, lingua humida et nitida, et appetitus cibi rediens ; nec praetereundum hunc morbum, vel eruptionibus super cutem, vel ulceribus partium quibus epispastica admota fuerunt, nonnunquam finire.

Contra autem, si morbus aetate provectum corripiat, cuique vires vel hoc vel aliis morbis fractae sunt, et dolores una junctura fixi manent, prognosis magis infausta erit; rebus enim hoc modo se habentibus, morbus in rheumatismum chronicum, et nonnunquam in paralyfin vix sanandam, abire solet.

DE RATIONE MEDENDI.

Cum inter medicos jam convenit, rheumatismum ad phlegmasias pertinere, consilia medendi in duo sequentia dividuntur.

Primo, sanguinis in toto corpore, et praecipue partibus affectis, impetum diminuere. Secundo, spasnum vasorum extremorum solvere.

Regimen antiphlogisticum ad primum consilium absolvendum imprimis necessarium est;

hoc

hoc praecipue consistit in omnibus evitandis
quae genus nervosum convellunt, seu ictus arte-
riarum intendunt: “Abstinendum igitur a stu-
dio, aut negotiis, aut multa cogitatione.”—
“Cavendum a luce nimis vivida, aut magno
strepitu, aut multo calore, aut ab omni de-
mum molestia, veluti a situ corporis minus
opportuno, aut lectulo inaequali, aut duriore,
aut male strato, quae sensum tactus affe-
rit.”—“Cavendum quoque a variis irritatio-
nibus quae a functionibus, et magis adhuc a
vitiis ventriculi et intestinorum, oriuntur;
concoctio enim alimenti, quamvis sanissima,
corpus aliquantum excitat, et pulsus arteria-
rum nonnihil festinat; prava autem concoctio,
qualis fere accidit in morbis acutis, multo
magis stimulat, distento nimirum, et irritato,
et gravato ventriculo, onere corrupto et acre,
quod anxietatem, et vertiginem, et dolorem
capitis, et nauseam, et vomitum, et tormina,
et alvi fluxum, inducere possit.”

Ad impetum sanguinis minuendum, exinani-
tiones per vias naturales, et arte factae, aptissimae
sunt: Quarum praecipua sunt, sanguinis detrac-
tio, et alvi purgatio; maxima autem spes in
sanguinis detractioe collocanda est; ad hanc
igitur, sub morbi initium, confugiendum est.

Quoties missio sanguinis iteranda est, haud
fatis inter medicos constat: Pringelius, cujus
observationes summam sibi attentionem vindi-
cant, hac de re sic inquit.

“If the rheumatism was attended with acute
pains, or swelling of the joints, the cure was
chiefly to be obtained by repeated and almost
daily bleedings, till the feverish heat and pain
were entirely removed, or made much easier.
In this course we may proceed the more safely,
as those who are subject to this kind of rheuma-
tism, are generally in the full vigour of life, and
are either plethoric, or able to bear such eva-
cuations;

16 DE RHEUMATISMO ACUTO.

cuations ; add, that frequent bleedings weaken the body less perhaps in this disease than in any other."

Quamvis vero detractio sanguinis iteranda sit, tamen cavendum est ne nimia quantitas detrahitur ; hoc enim facto, rheumatismus chronicus, hydrops, alique morbi, supervenire solent.

Auctores ad impetum sanguinis, in parte laborante, minuendum, sanguinis detractiorem specialem praescribere solent, et quoque rube- facientia ; his autem minime fidendum.

Alvi purgatio, si per cathartica parum stimulantia, et potius refrigerantia, in diathesi phlogistica minuenda plurimum valet ; magna vero molestia ab eorum usu, ne ea multum in hoc morbo usurpemus prohibet.

Corporis enim motus inter alvum evacuan-
dam

dam dolores magnopere intendunt, aegrotum plurimum laeessunt. Ut amoveamus igitur alvi duritiem, quae morbum semper intendit, ad laxantia mitissima sola decurrendum; qualia sunt manna, pulpa tamarindorum, soda tartarizata, soda phosphorata, &c.

Enema emolliens quotidie multum quoque in hoc morbo proderit.

Remediis ad primum consilium recensitis, ad secundum, scilicet, spasmus vasorum extremorum solvere, nunc progredimur. Ad hunc finem varia medicamenta sudorifica usurpantur; horum omnium vero pulvis ipecacuanhae cum opio praestantissimum, tutissimum, et validissimum est. Melius mane exhibitur, quia excretiones inter vigilandum optimi perficiuntur, et pyrexia et dolores noctu plerumque intenduntur. Pro dosi hujus medicamenti, grana decem vel quindecim adhibere debemus, quae inter-

vallo duarum horarum repetenda est, donec sudor prorumpere percipiatur; antequam sudor prorumpat, aegrotantem a potu abstinere oportet, ne vomitum excitet: Quam primum sudor profluat, diluentia omnigena, potissimum ea, quae minime stimulant, qualia sunt decocta hordeacea, quibus acidum fuit adjunctum, serum lactis, &c. liberaliter sunt adhibenda.

Sudatio, nisi per horas duodecem perstat, parum prodest; si vero in spatium viginti quatuor aut amplius protrahitur, multo efficacior erit.

Omniū antispasmodicorum opium validissimum est, igiturque bonum remedium in hoc morbo esse videatur; sed magnus Cullenus monet, eum morbum semper augere, nisi sudorem excitet.

Praeter medicamenta jam enumerata, auctores nonnulli corticem Peruvianum multum laudant,

dant, et certissime, sub finem hujus morbi, cum pyrexiae symptomata multum allevantur, ille magno cum beneficio adhibere potest; doses enim ejus roborantes, in debilitate summovenda, maxime pollent; igiturque in rheumatismum chronicum proclivitatem amonent.

F I N I S.